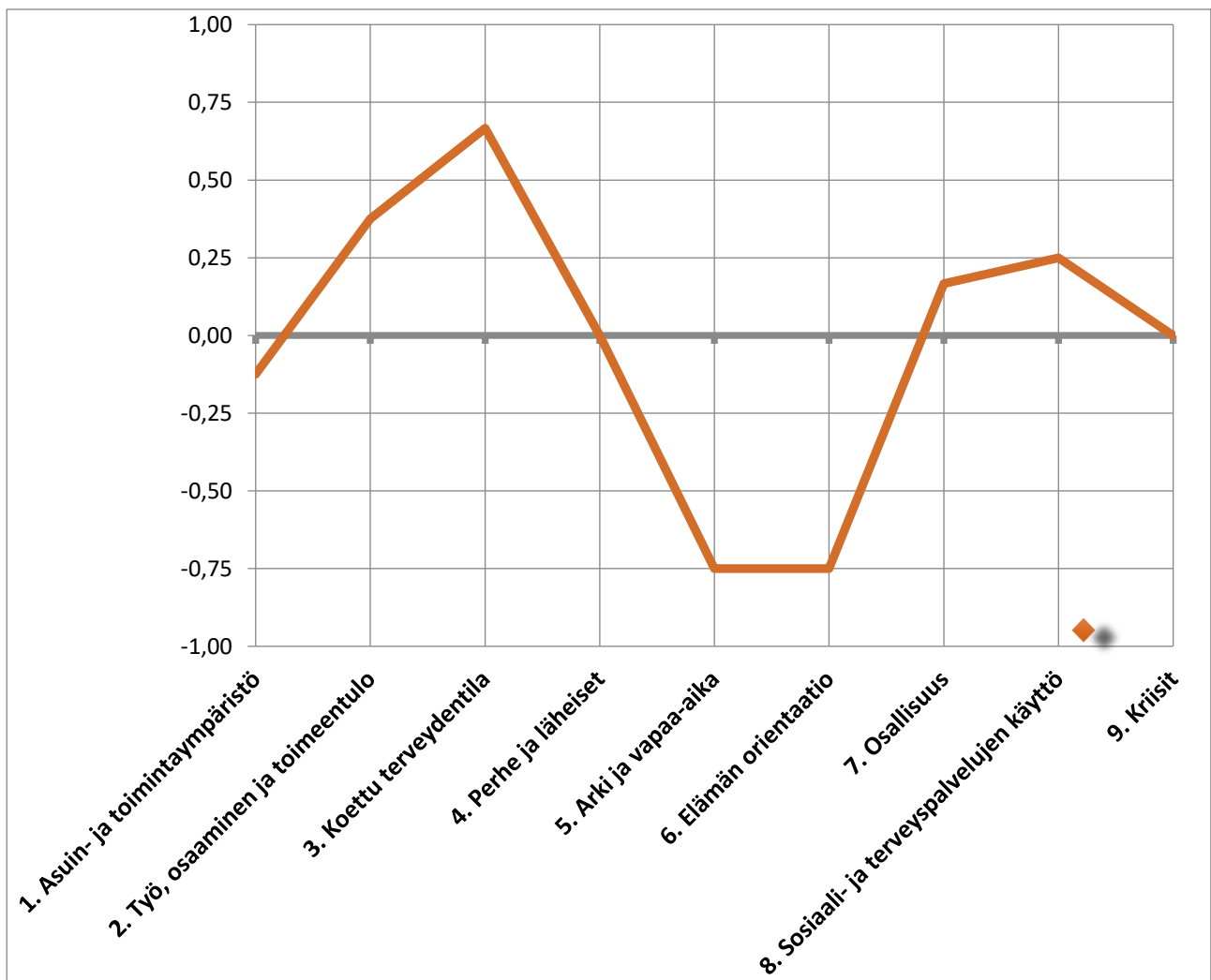

Vapaa-ajan vietto ja syrjässä asuminen

Alla oleva kuvaaja näyttää hyvinvointimittari-haastattelujen keskimääräisen vastauksen. 0 arvo eli keskellä kulkeva viiva kuvaa tasoa, jossa hyvinvointi on ok, ei kummemmin hyvää eikä huonoa. 0 viivan alapuolella olevat asiat ovat niitä, joissa tulee esiin arkeen ja hyvinvointiin liittyvät pulmat ja hyvinvointia verottavat asiat. Linjan yläpuolelle nousevat asiat taas ovat niitä kohtia, joista ihminen saa voimia ja jotka lisäävät hyvinvointia.

Etelä-karjalalaisten sadan vastaajan joukossa kaksi asiaa tipauttaa hyvinvointia ylivoimaisesti eniten. Ne liittyvät arkeen ja vapaa-aikaan sekä elämän orientaatioon. Elämän orientaatiota tässä kyselyssä kartoitettiin kysymällä x kysymystä liittyen x ja x. Asumiseen ja vapaa-aikaan liittyvissä osiossa käytiin läpi x ja x.

Arki maaseudulla ja alueella, josta puhutaan usein sellaisten otsikkosanojen kuin muuttotappio, tehdas suljetaan, pitkät välimatkat ja tyhjillään olevat asunnot.

Kasaantuvat ongelmat: vaikea nähdä suuntaa mitä ja minne. Moniin elämänmuutoksiin tarvitsee pääomaa, sekä taloudellista että henkistä. Pitäisi nähdä mitä voisi tehdä toisin, mistä löytää työpaikan, mutta jos kunto ei riitä

Ammatinvalinta ja koulutustaso ovat periytyviä asioita, kotoa omaksutaan usein tieto siitä, mitkä ammatit ovat hyviä ja kannustetaan aiemmin hyväksi havaitulle polulle. Maailma ympärillä on kuitenkin muuttunut, eikä aiemmin hyvät koulutusvalinnat ehkä takaakaan enää samaa lopputulosta. Kotoa voidaan omaksua myös maailmankatsomus, joka sanoo, ettei pysty tai ettei osaa eikä varsinkaan kannata. Jos kouluaikoina tällaiseen tulee vahvistusta, koulunkäynti ei suju, oppiminen on haastavaa tai koulussa kiusataan, vahvistaa kokemukset jo omaksuttua maailmankuvaa. Kaikki tämä muuttuu valintojen edessä arkuudeksi ja välinpitämättömyydeksi.

Samoin arjen järjestämisen hankaluus ihan päivittäisellä tasolla. Millä päästä töihin tai koulupaikkaan? Miten rahoittaa autokoulu, jonka hinta on kivunnut koko ajan korkeammaksi. Auton pitäminenkin on kallista, mutta välttämätöntä seudulla, jossa julkinen liikenne ei ole vaihtoehto. Nämä ovat asioita, joihin kaivattaisiin rakenteellisia muutoksia, sillä yksinäisestä arjesta ja liikkumisen vaikeudesta puhuvat myös maaseutualueen ikääntyvät vanhukset.

Kiinnostavaa olisikin yhdistää karttatietokantoja hyvinvointimittarien tuottamaan tietoon. Millä etäisyydellä arki ja vapaa-aika tai laajemmin hyvinvointi alkaa laskea? Mistä etäisyys mitattaisiin? Terveysasemalta, kuntakeskuksesta, kauppapaikalta, koululta, liikuntahallilta? Vielä kiinnostavampaa olisi löytää sanoja toivosta. Siitä